

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 9 (2139) 1999 m. kovo mėn. 9 d.

Eina 44-tus metus

Melbourne

Didžiosios 2000 metų sukakties akistatoje

Kai pasaulyje tiek suiručių, čia vienur, čia kitur sprogstą slapčiomis padėtos bombos, prabyta patrankos, liejasi kraujas, siaučia mafijos ir krizės, kur kyla mūsų Bažnyčios Galvos, šv. Tėvo Jono Pauliaus II mintis? Į kur Jis kreipia savo žvilgsnį kam daugiausia skiria dėmesio ir sykiu mus, visas milijardinės katalikų šeimos narius, kokiais reikalingiausias žodžiais ir kokiais prašymais ragina vieningai belstis į Dangaus vartus? Kokia kasdiene malda skatina prašyti Dievo Tėvo. Štai kodėl norisi bent mažumėlę stabtelėti ties tąja malda, kurią Jis paleido į visą pasaulį 1999 metų išvakarėse, Didžiosios sukakties akistatoje?

Visa šv. Tėvo malda, kaip ir anksčiau šiam Jubiliejui skirtosios, turi kelias temas, po kurių irgi kartoja pagarbos kupiną atliepą: "TAU, TĖVE, ŠLOVĖ PER AMŽIUS!"

Pirmiausia – su padėka prisimenamas Tėvas, kuris, iš savo gailėstingumo pažvelgęs į mūsų menkystę ir kančias, atsiuntė "savo Sūnų Jėzų, gimusį iš moters". Taigi padėka Dangui už mūsų krikščioniškosios eros svarbiausiąjį įvykį – išganyką, kurio vaisiais mes

iki šios dienos tebesinaudojame. Popiežius kviečia mus džiaugtis, kad žmonija jau stovi prie pat naujo tūkstantmečio slenksčio. Tai didelė malonė ir dovana šio laiko neramiam, prieštaravimų kupinam, dažnai negyvenančiam pagal dangiškojo Tėvo norą žmogui. Štai kodėl maldoje pabrėžiamas Tėvo gailėstingumas, būtina atgaila ir didžiulė, šviesi viltis: "kad atleidęs apkabintum, ir, apvilkęs šventės rūbu, pakviestum prie stalo". Tątai svarbiausias, iš Jėzaus Kristus Įpėdinio širdies išplaukęs prašymas.

Artėjančių Šventųjų metų akcentas – meilė Tėvui ir artimui. Be jos neįmanomas ramus, taikus, darnus gyvenimas nei šeimoje, nei partijoje, nei tautoje, nei visame pasaulyje. Štai kodėl visiems krikščionims – Kristaus mokiniams – linkima skleisti "tiesą ir taiką", Gerąją Naujieną vargdieniams". Tątai ne vien kunigų, vyskupų ir kitų Dievui pasišventusiųjų, bet toks visų tikinčiųjų uždavinys. Visi ją turi skleisti. Štai kodėl XXI a. turėtų būti aktyvios ir prasmingos pasauliečių veiklos amžius. O pačiai Bažnyčiai šiuo atžvilgiu Bažnyčia apgaubti meile "ypač mažuosius ir apleistusius". Taigi

čia paskata ne tik labdaros organizacijoms, bet ir visai Bažnyčiai, visai žmonijai būti mažutėliams Motina. Didžiojo Jubiliejaus metais visus katalikus šv. Tėvas ragina "iš naujo atrasti džiaugsmą". Kokių būdu dažnai liūdnų ir skausmingų mūsų tautos ir pasaulio įvykių akivaizdoje galime būti džiugūs. Mums atsakymas labai paprastas: gyventi Tėvo žodžiu ir paklusti Jo valiai. Šiems kilniems dalykams įgyvendinti nurodomi ir būdai – Eucharistija: "kartu laužydami duoną". Kadangi dažnos kelionės ir visa Popiežiaus darbuotė yra piligriminio pobūdžio, tad neužmirštamas "atvirumo, pokalbio ir bendravimo laikas su kitų religijų

išpažinėjais". Ekumeninė Popiežiaus laikysena ir nerami dvasia verčia Jį leisti pasaulin dešimtimis šimtais tūkstančių kilometrų, kad neštų Gerąją Naujieną, ištirpintų ledus, kurie dažnai ir daug kur stingdo normalų žmonių bendravimą ir gyvenimą. Retai kada šis Popiežius keliauninkas, išsileidęs į naujus žemynus ir šalis, pamiršta Mergelę Mariją. Todėl derama vieta Jai priklauso ir škart: "tegul visi Tavo vaikai patiria Švenčiausiosios Marijos, tyriausios meilės pavyzdžio, rūpestingą globą". Pačioje maldos pabaigoje kreipiamasi į Tėvą Kūrėją ir pelnytai JAM "viso, kas sutverta" atiduodama "garbė ir šlovė, padėka ir gyrius". Įsidėmėtina, kad Tėvui skirti keli prasmingi epitetai. Jis vadinamas gailėstinguoju, tiesos, maloninguoju, visagaliu ir gyvenimo TĖVU.

Taigi ši malda tebūna visų šių metų gyvenimo ir kūrybos raktas, patikimas kelrodis kiekvienam katalikui, kiekvienam iš mūsų tautos žmogui, nesvarbu, ar jis būtų Sibiro taigoje, prie Nemuno, šv. Lauryno, Sidnėjaus, Čikagos, Vašingtono, Berlyno ar Rygos pašonėje. Tegul ši Popiežiaus malda būna kasdieniu mūsų gyvenimo švyturiu, veiklos ir darbo, visos darbuotės svarbiausioji nuoroda ir priesakas.

kun. Kazimieras Ambrasas, S.J.

Artėjant Didžiajam 2000 metų Jubiliejui

ŠVENTOJO TĖVO MALDA 1999-IESIEMS DIEVO TĖVO METAMS

DIEVE, DANGAUS IR ŽEMĖS KŪRĖJAU, JĖZAUS IR MŪSŲ TĖVE,

Palaimintas esi, Viešpatie, dangaus Tėve, būdamas be galo gailėstingas Tu pažvelgei į mūsų kančią ir atsiuntei mums savo Sūnų Jėzų, gimusį iš moters, kad taptų mūsų Išganytoju ir bičiuliu, mūsų broliu ir Atpirkėju.

Dieve Tėve, dėkojame Tau už Jubiliejinių metų dovaną – padėk, kad tai būtų malonės metai, gražinantys mus į Tėvo namus, kur Tu su begaline meile lauki grįžtančių paklydusių savo vaikų, kad atleidęs apkabintum ir, apvilkęs šventinių rūbu, pakviestum prie savo stalo.

Tau, Tėve, šlovė per amžius!

Gailėstingasis Tėve, šiais Šventaisiais Metais teauga mūsų meilė Tau ir mūsų artimui – Kristaus mokiniai teskleidžia tiesą ir taiką, teskelbia Gerąją Naujieną vargdieniams; mūsų Motina Bažnyčia savo meile teapgaubia visus, ypač mažuosius ir apleistusius.

Tau, Tėve, šlovė per amžius!

Tiesos Tėve, Didžiojo Jubiliejaus metais te visi katalikai iš naujo atranda džiaugsmą, gyvendami Tavo žodžiu

ir paklisdami Tavo valiai; tepažįsta broliškos vienybės palaimą kartu laužydami duoną ir himnais bei giesmėmis Tave šlovindami.

Tau, Tėve, šlovė per amžius!

Maloningasis Tėve, Šventojo Jubiliejaus metai tebūna visų, tikinčių į Kristų, atvirumo, dialogo ir bendravimo laikas su kitų religijų išpažinėjais – begalinė Tavo meilė gailėstingumu teišsilieja visuose.

Tau, Tėve, šlovė per amžius!

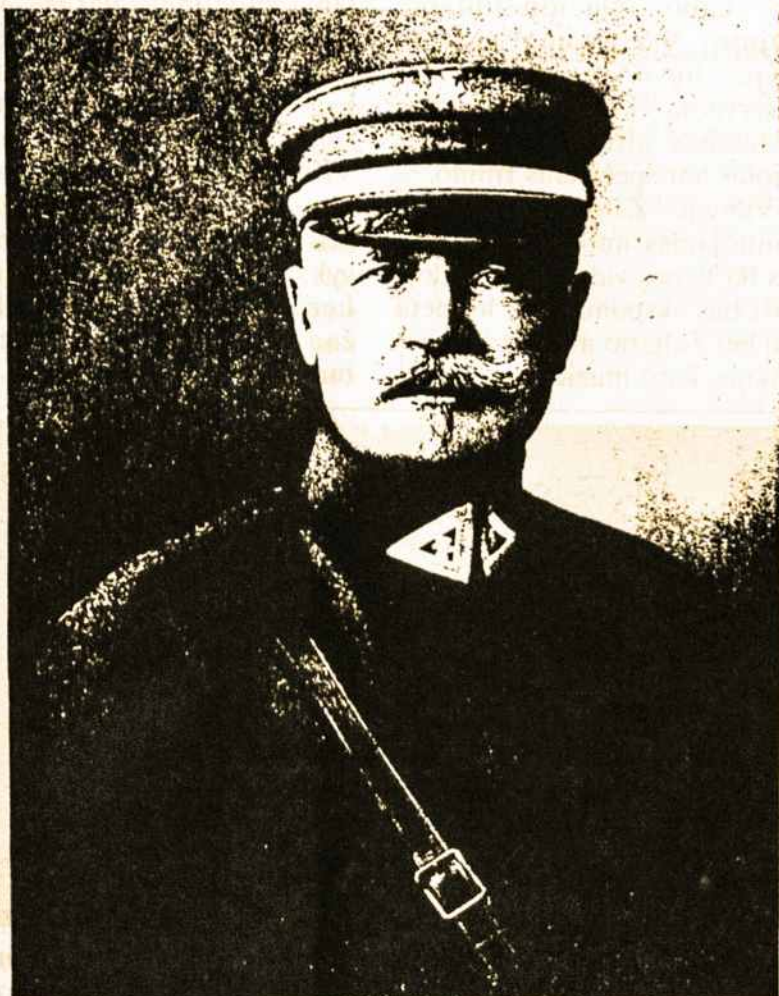
Dieve, visagali Tėve, keliaudami pas Tave, mūsų galutinį tikslą, tegul visi Tavo vaikai patiria Švenčiausiosios Marijos, tyriausios meilės pavyzdžio, rūpestingą globą, kurią parinkai būti Kristaus ir Bažnyčios Motina.

Tau, Tėve, šlovė per amžius!

Tau, gyvenimo Tėve, amžinasis viso, kas sutverta, šaltini, aukščiausiasis gėri ir amžinoji šviesa, Tavo Sūnui bei Šventajai Dvasiai tebūnie garbė ir šlovė, padėka ir gyrius per amžių amžius. Amen.

Jonas Paulius II

1999-IEJI – LAISVĖS KOVŲ MINĖJIMO METAI

J.GALVYDIS – BIKAUSKAS

Generolas leitenantas

Nepriklausomybės kovų karo vadas. Steig. Seimo narys

Žinios iš Lietuvių Radijo Vatikane

50 milijonų markių. Tiek pinigų Vokietijoje per kalėdas surinko vaikai. Pagal vaikų giesmininkų, persirengusių Trim Karaliais tradicija, kasmet Kalėdų švenčių laikotarpyje vadinamieji "Sternsinger" apeina kaimynystės namus gyventojams pagiedodami kalėdinių giesmių, o ta pačia proga rinkdami aukas. Per praėjusias šventes vaikai giesmininkai surinko dviem milijonais markių daugiau, kaip praėjusiais metais. Akciją Vokietijoje pastaruosius 25 metus organizuoja Popiežinė mažamečių misijos organizacija. Iš surinktų aukų organizacija finansuoja bažnytinius projektus, skirtus vaikams ir paaugliams visame pasaulyje.

oooOooo

Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisariato darbo grupė neteisėto kalnimo klausimams tirti netrukus lankysis Indonezijoje ir Rytų Timore. Žmogaus teisių Komisariatas daugiau kaip 4 metus prašė, bet negavo Džakartos valdžios leidimo apsilankyti Indonezijos kalėjimuose. Darbo grupės atstovai tikisi Džakartos kalėjime susitikti su Rytų Timoro rezistencijos vadovu Gusmao. Taip pat planuojamas darbo grupės narių susitikimas su Nobelio premijos laureatu Dili vyskupu Ximenes Belo. Indonezijos valdžia ruošiasi katalikų daugumos Rytų Timorui suteikti autonomiją ar net pripažinti prieš 23 metus okupuoto krašto nepriklausomybę.

oooOooo

Papua Naujosios Gvinėjos Aitape vyskupijoje netrukus bus pradėti statybos darbai tose vietovėse, kurias praėjusių metų liepos 17-tą dieną nusiaubė milžiniškos vandenyno bangos, vadinami cunamiai ir bangų sukelti potvyniai. Stichinėje nelaimėje žuvo bent 8.000 žmonių. Ištiesi kaimai ir gyvenvietės buvo bangų nublokšti nuo žemės paviršiaus. Aitape vyskupijos įkurta atstatymo darbų komisija lyg šiol susilaukė finansinės paramos už 4 su puse milijono dolerių iš 500 aukotojų. Atstatymo darbuose pirmenybė skiriama mokykloms ir ligoninėms. Aitape vyskupija pranešė, kad jau vasario mėnesio pradžioje gautos statybinės medžiagos ir greit prasidės statybos, o katastrofą išgyvenę gyventojai galės sugrįžti į savo namus. Žmonių gelbėjimo ir visuomeninio gyvenimo struktūrų atkūrimo darbuose ypatingai pasižymėjo katalikai iš kaimyninių vyskupijų Vanimo vyskupijos atstovai globoja Aitapės našles. Vietiniai seminaristai ir iš visos Papua Naujosios Gvinėjos atvykę studentai padeda vietiniams žmonėms atstatyti namus. Vietos gyventojai susilaukė daug pagalbos iš tarptautinių nevyriausybinų organizacijų.

oooOooo
"Atverkite duris naujam tūkstantmečiui". Tokia tema buvo parinkta Jungtinių Valstijų katalikiškos spaudos mėnesiui, kuris Amerikoje buvo minimas vasario mėnesį. Spaudos mėnesio proga katalikai buvo raginami įsigilinti į spaudos vaidmens svarbą – rašė Jungtinių Valstijų katalikams spaudos mėnesio proga Popiežinės socialinės komunikacijos priemonių tarybos pirmininkas arkivyskupas Foley. Spauda, - pažymėjo jis, yra viena iš tinkamiausių priemonių tikintiesiems priminti naujojo tūkstančio reikšmę, nes visa žmonijos istorija yra matuojama nuo Dievo ir žmogaus Jėzaus Kristaus užgimimo.

oooOooo

Marijos Oblatų kongregacija nusprendė nerengti iškilmų savo veiklos Bangladeše 25-osioms metinėms paminėti, o iškilmėms skirtus pinigus paaukojo nuo potvynių nukentėjusiems krašto gyventojams. Praėjusiais metais Bangladešą ištikę potvyniai buvo apsėmę du trečdalius krašto teritorijos. Milijonai krašto gyventojų liko be pastogės, o žemės ūkis praktiškai buvo sunaikintas. Marijos Oblatai rengėsi iškilingai atšvęsti savo atvykimo į Bangladešą sidabrinį jubiliejų praėjusių metų gruodžio 8 dieną. Tačiau sukaktis buvo paminėta tik Mišiomis, o iškilmėms skirti pinigai buvo atiduoti nuo stichinės nelaimės nukentėjusiems žmonėms. Potvyniams ištikus Bangladešą, misijonieriai Oblatai tuoj ėmėsi gelbėti nukentėjusius. Oblatai savo mokyklos patalpose apgyvendino apie 1.000 šeimų. Taip pat Oblatų vienuolių namuose buvo įkurdinta 60 šeimų. Oblatai rūpinosi maisto paskirstymu ir sveikatos apsauga. Potvynis padėjo vienuoliams užmegzti glaudesnius ryšius su vietiniais gyventojais, kurių dauguma yra musulmonai, o musulmonams suteikė daugiau sužinoti apie Jėzų Kristų, labiau susipažinti su katalikų vienuolių religiniu gyvenimu (UCAN).

oooOooo

Vasario 11 dieną Bažnyčios liturginis kalendorius mini Lourdo Dievo Motinos šventę. Tą dieną jau septintą kartą pažymima Pasaulinė ligonių diena, kurią Popiežius Jonas Paulius II įsteigė 1993 metais. Pirmoji Pasaulinė ligonių diena 1993 metų vasario 11-ąją buvo pažymėta Lourdo šventovėje. Vėliau pagrindiniai Ligonų dienos renginiai vykdavo kurioje nors kitoje Šv. Tėvo nurodytoje garsioje Marijos šventovėje. Šiomet, septintosios Pasaulinės ligonių dienos

pagrindinės iškilmės vyko Harissos Dievo Motinos šventovėje Libane. Iškilingos pamaldos ir konferencijos medicinos bei ligonių sielovados temomis vyko keturias dienas: prasidėjo vasario 8-ąją ir pasibaigė vasario 11-ąją. Šiometinės Pasaulinės ligonių dienos iškilmės Libane atidarė Popiežinės medicinos sielovados tarybos pirmininkas arkivyskupas Javier Lozano Barragan, o uždarymo iškilmėms vadovavo tos pačios tarybos pirmininkas – emeritas kardinolas Fiorenzo Angelini.

oooOooo

Tai kas šiuo metu vyksta Siera Leonėje yra tarsi Ruandos genocido pasikartojimas. Siera Leonės gyventojai išgyvena neįsivaizduojamai baisią tragediją. Šiais žodžiais Europos Sąjungos komisarė humanitarinės pagalbos reikalams italė Emma Bonnino atkreipė žiniasklaidos ir labdaros organizacijų dėmesį į užmiršto pasaulio pakraščio – Siera Leonės vargus. Po susitikimo Briuselyje su Jungtinių Tautų organizacijos sekretoriumi Kofi Annan, komisarė pranešė, jog ji rengiasi kelionei į Afriką. Europos Tarybos komisarė vyksta į Bissau Gvinėją, kur prisiglaudė pusė milijono Siera Leonės pabėgėlių. Po to, jei tik bus įmanoma, Emma Bonnino ketina lankytis taip pat Siera Leonėje. Padėtį toje šalyje nušviesti yra itin sudėtinga, nes viešpatauja visiškas chaosas. Nėra ryšių, vandens, elektros, maisto. Visa krašto teritorija yra tapusi tarsi draudžiama

zona, kurioje niekas nėra saugus: nei tarp krašto varguolių besidarbuojantys misijonieriai, nei žurnalistai iš Vakarų pasaulio, kurie irgi, drauge su misijonieriais tapo sukilėlių įkaitais užsienio dėmesiu patraukti. Kun. Mario Guerra, italų misijonierius ksaverietis, daugiau kaip du mėnesius sukilėlių laikytas įkaitu, buvo išlaisvintas prieš savaitę. Šiuo laiku 64 metų vienuolis ilsisi savo tėviškėje šiaurės Italijoje. Vatikano Radijo korespondento pakalbintas, kun. Mario Guerra pasakojo, kad Siera Leonėje nėra kitos išeities iš ginkluoto konflikto ir iš visuotinio chaoso kaip tik dialogas, kuris yra vienintelė priemonė taikingam sprendimui pasiekti.

Apie įkaitais laikomų vienuolių likimą žinių paskelbė Misijų žinių agentūrą MISNA. Remdamasi Siera Leonės vyskupo konferencijos pirmininko vyskupo Biguzzi pareiškimu, MISNA pranešė, kad buvo išlaisvinti keturi sukilėlių įkaitai – 34 metų italas ksaverietis brolis Zambiasi ir trys meilės misijonierių kongregacijos vienuolės iš Indijos. Viena iš vienuolių yra sužeista. Visos tyrs šiuo metu gydos Frytauno ligoninėje. Deja, dar dvi tarp įkaitų buvusios tos pačios kongregacijos vienuolės žuvo. Prieš keletą dienų buvo pranešta, kad Revoliucinių jungtinių pajėgų sukilėliai žiauriai nužudė meilės Misijonierių kongregacijos narę Maria Aloysius ir sužeidė ksaveriečių kunigą. Dabar pranešta, kad dvi seserys Carmeline iš Kenijos ir Sveva ir Bangladešo žuvo pastarosiomis dienomis vykusiame bombardavime.

Siera Leonėje per pastarąsias savaites vykusiose kovose žuvo bent 3.000 žmonių.

"Žalgirio mūšis" važiuos į Vilnių

Garsusis lenkų dailininko Jano Matejkos paveikslas "Žalgirio mūšis" bus atgabentas į Vilnių, kur tris mėnesius bus eksponuojamas Arsenalo rūmų salėje.

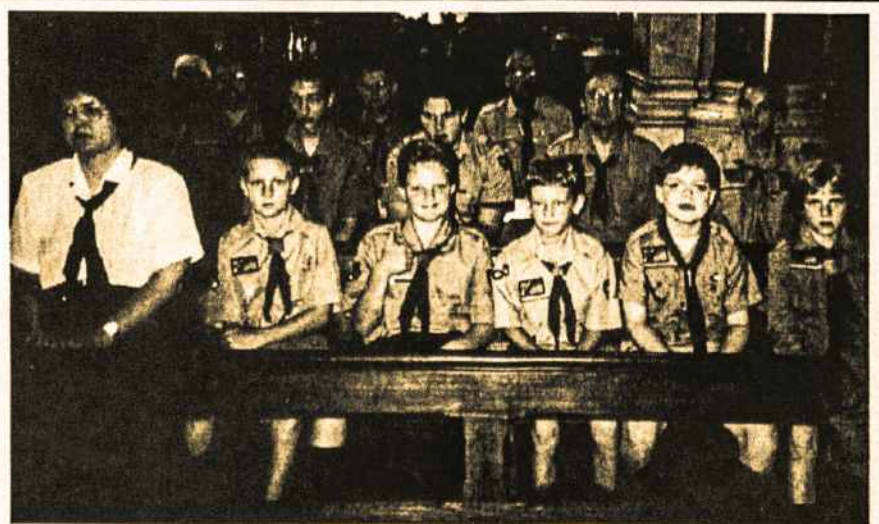
Keturių metrų pločio ir beveik dešimties metrų ilgio drobė, kuri dabar kabo Nacionaliniame muziejuje Varšuvoje, vasario viduryje buvo nukabinta ir užkonservuota. Į Vilnių paveikslas bus važamas aliuminio dėžėje, užvyniotas ant specialaus ritinio.

Vilniuje "Žalgirio mūšis" bus eksponuojamas nuo balandžio 13 dienos iki liepos vidurio. Parodoje taip pat bus eksponuojami to meto ginklai bei Žalgirio mūšio relikvijos iš Lenkijos karo muziejaus.

Po Antrojo pasaulinio karo "Žalgirio mūšis" tik kelis kartus buvo išvežtas iš Varšuvos. Pasak Nacionalinio muziejaus darbuotojos Dorotos Ignatowicz, paveiklso nukabinimas, suvyniojimas, transportavimas ir pakabinimas yra labai sudėtingas darbas, jis buvo pradėtas jau vasario viduryje.

Lenkijai paveiklso pervežimas kainuos 200 tūkstančių zlotų.

Eksponuojant paveikslą Vilniaus universitetas surengs tarptautinę mokslinę konferenciją, skirtą Žalgirio mūšiui, mokyklose vyks istorijos žinių konkursai, o Lenkijos ir Lietuvos riterių draugijos žada Trakų pilyje inscenizuoti turnyrą. **BNS**

Skautai per Vasario 16-sios minėjimą Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje.
 1-moje eilėje iš kairės: ps.O.Prašmutiepenė – Jaunesniųjų skautų draugininkė, vilkiukai – A.Sadauskas, M.Vaitkus, M.Didžys, D.Pranckūnas ir paukštytė R.Sadauskaitė.
 Nuotrauką darė J.Gylis.

TĒVIŠKĒS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation
**LEIDŽIA AUSTRALIJS LIETUVIŲ KATALIKŲ
 FEDERACIJA**

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vičną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakoma. Redakcija korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Apie kurdus daugiau žinoma tik šalyse, kaip Vokietija, kur yra daug jų pabėgėlių ir kur jie turi savo organizacijas dažnai vartojančias jėgą prieš turkus ir Turkiją. Kai neaiškiose aplinkybėse buvo pagrobtas vyriausias kurdų vadas ir nuvežtas į Turkiją, kur bus teisiamas kaip nusikaltėlis, įvyko riaušinės demonstracijos prie graikų, amerikiečių ir žydų ambasadų Vokietijoje, Prancūzijoje, Anglijoje ir kituose kraštuose, net ir Australijoje. Mums gal ir verta šiek tiek susipažinti su kurdų padėtimi.

Kurdai gyvena dabartinėje rytuose Turkijoje, pietuose Irane ir vakaruose Irake jau nuo Aleksandro Didžiojo laikų. Arabai buvo užėmę šią sritį 626 m. ir įvedę musulmonų tikėjimą. Savo valstybės jie niekad neturėjo. Tik po I-ojo Pasaulinio karo, pagal W.Wilsono doktriną, jiems turėjo būti suteikta laisvė gyventi nepriklausomai. Tik Iranas ir Anglija tos doktrinos nepaisė. Mat kurdų žemėse buvo rasti naftos šaltiniai. Taip kurdai ir liko be savo valstybės.

Šiuo metu Turkijoje gyvena 12 milijonų kurdų, o Irane ir Irake po 6 milijonus. Milijonai jų yra prisiglaudę Europoje, nes savam krašte jie yra persekiojami, ypač

KURDAI

Rašo dr. Jonas KUNCA, MD

Turkijoje, kur yra uždrausta jų spauda, o mokyklose neleidžiama mokyti kurdų kalbos. Ta aplinkybė paveikė kurdus stengtis sukurti savo nepriklausomą valstybę. Vyriausias išsilaisvinimo vadas, kad išvengtų suėmimo, gyveno užsienyje keisdamas gyvenamą vietą. Paskutiniu metu buvo prisiglaudęs Graikijos ambasadoje Nairobi mieste (Afrikoje). Iš ten ruošėsi vykti į Olandiją. Kai automobiliu važiuojo oro uosta, pakelyje buvo sulaukytas vienos komandos, kurios tautybė iki šiol neskelbiama. Suimtas buvo nuvežtas į laukiantį Turkijos lėktuvą ir nugabentas į Turkiją.

Prie to pagrobimo verta sustoti. Turkai nebūtų pajėgūs suorganizuoti tokios akcijos.

Oficialiomis žiniomis JAV slapta tarnyba iš satelito sekė ne tik kurdų vado judėjimus, bet ir klausėsi jo pokalbių per nešiojamą telefoną. Taigi ji žinojo apie kurdų vado ketinimą išvykti ir išvykimo laiką. Tos žinios buvo perduotos komandai, kuri jį pakelyje sulaukė ir suėmė. Pagal kai kuriuos kurdus, tą

komandą paruošusi Izraelio slaptoji tarnyba. Dėl to buvo užpultas žydų konsulatas Berlyne. Konsulato apsauga nušovė tris ir sužeidė bent penkioliką demonstrantų. Netanyahu pareiškė, kad Izraelis čia nieko dėtas.

Stebėtinai Vašingtono elgesys. Iš vienos pusės amerikiečiai neva saugo Irako kurdus nuo Huseino represijų, o iš kitos – padeda suimti vyriausią kurdų išsilaisvinimo vadą. Ar jie gali tikėtis dabar, kad kurdai padės nušalinti Irako prezidentą?

Pamatę tokią JAV veidmainystę, vargu kurdai lies savo kraują už Amerikos interesus. Kurdų afėra parodė dar kartą, kad pasaulio vadu – JAV pasitikėti negalima.

Grįžtant prie kurdų problemos reikia pripažinti, kad virš 20 milijonų tauta turėtų teisę turėti savo valstybę ar bent plačią autonomiją. Bet Europa ir JAV jų neužstoja, nes nenori pyktis su Turkija, kuri yra svarbi NATO partnerė. Rusija tyli, nes duoti nepriklausomybę kurdams būtų blogas pavyzdys tautom, kurios dar tebėra Rusijos Federacijoje. Matosi, kad politika ir moralė kurdų atveju nesutampa.

Prezidentas įžvelgė ambicijas

Prezidentas Valdas Adamkus neketina dar kartą teikti jau du sykius Seimo atmetos Kęstučio Lapinsko kandidatūros į valstybės kontrolieriaus postą, nors įstatymai nedraudžia jam to daryti.

“Darbas valstybės labai turi judėti į priekį, tad teks ieškoti kito kandidato”, - Vilniaus oro uoste sakė po atostogų Meksikoje grįžęs Prezidentas. Jis neminėjo galimų pretendentų į valstybės kontrolieriaus: “Reikia įsigilinti į situaciją ir po to spręsti”.

V.Adamkus dar kartą apgailestavo, kad Seimas du kartus atmetė, pasak jo, kvalifikuoto ir principingo teisininko K.Lapinsko kandidatūrą: “Nugalėjo ne valstybinis mąstymas, o partinės ambicijos”.

69 balsais prieš 64 Seimas antrą kartą atmetė kadenciją baigiančio Konstitucinio Teismo teisėjo K.Lapinsko kandidatūrą, pasiūlytą Prezidento į valstybės kontrolieriaus. Sausio viduryje pirmą kartą balsuojant šiuo klausimu 62 parlamentarai buvo už K.Lapinską ir tiek pat prieš. “L.r.”

Seimo narys ragina tirti genocidą Mažojoje Lietuvoje

Gediminas PILAITIS

Prokurorai renka faktus

Seimo narys Stanislovas Buškevičius nepatenkintas Generalinės prokuratūros veiksmais, tiriant antrojo pasaulinio karo pabaigoje Mažojoje Lietuvoje įvykdytus sovietinės kariuomenės nusikaltimus. Nustatyti konkrečius kaltininkus, surinkti jų nusikalstamą veiklą įrodančią medžiagą ir teisiškai ją įvertinti kol kas nepavyksta.

Tarpukariu Mažąja Lietuva vadinta Vokietijai priklausiusi Rytprūsių teritorija, kurioje nuo seno gyveno etniniai lietuviai. Rytprūsams buvo priskiriamas ir 1923 metais prie Lietuvos prijungtas Klaipėdos kraštas. Po karo Rytprūsiai pasidalijo sovietų Sąjunga ir Lenkija, o Klaipėdos kraštas vėl atiteko Lietuvai.

1997 metų pabaigoje S.Buškevičius kreipėsi į Generalinį prokurorą Kazimierą Pėdnyčią, prašydamas teisiškai įvertinti Sovietų Sąjungos kariuomenės elgesį Mažojoje Lietuvoje 1944-1945 metais. Jis pateikė išėvijos istoriko Jono Dainausko surinktą medžiagą. Joje kariuomenės veiksmai tuometinėje Rytų Prūsijoje apibūdinami kaip genocidas prieš vietinius gyventojus.

Emociniai prisiminimai

“Dabar visi kalba tik apie Kosovę naikinamus albanus, neprisimindami, jog karo pabaigoje sovietinė kariuomenė lygiai taip pat žudė ir plėšė Mažojoje Lietuvoje gyvenusius mūsų tautičius”, - teigė S.Buškevičius. Generalinė prokuratūra, pasak jo, vangiai tiria šiuos nusikaltimus.

Praėjusių metų pabaigoje Seimo kancleriui Jurgiui Razmai pasiteiravus, kas padaryta, reaguojant į S.Buškevičiaus pareiškimą, Generalinė prokuratūra atsakė, kad surinkta informacija

S.Buškevičius nepatenkintas prokuratūros veikla.

paremta labiau emocinio pobūdžio prisiminimais. Duomenų apie sovietinės kariuomenės veiksmus Mažojoje Lietuvoje prokuratūrai galėjo pateikti tik keli asmenys.

Kas ištirs nusikaltimus?

“Spaudos leidiniuose ir publikacijose apie Mažąją Lietuvą genocido faktai minimi be nuorodų į istorinius šaltinius, nežinomi konkretūs nusikaltimų vykdytojai ir organizatoriai”, - teigė Generalinės prokuratūros specialiųjų tyrimų skyriaus vyresnysis prokuroras R.Valentukevičius.

Tyrimo metu nustatytos sovietinės kariuomenės dalinių dislokavimo Mažojoje Lietuvoje vietos. Aprašymuose ir prisiminimuose dažnai minimi ne tik Klaipėdos krašte, bet ir tuometinėje Rytų Prūsijoje įvykdyti nusikaltimai. Lietuvos jurisdikcijai ši teritorija niekada nepriklausė. Jos gyventojai buvo Vokietijos piliečiai.

“Pagal Lietuvos įstatymus kitos valstybės teritorijoje įvykdytus genocido aktus privalo tirti vietinės teisėsaugos institucijos”, - tvirtino

Jeigu JAV teisingumo departamento Specialiųjų tyrimų skyriaus direktoriui E. Rosenbaum taip skaudu stebėti A. Lileikio teismo procesą, vykdomą pagal Lietuvos įstatymus, kyla klausimas, kodėl JAV institucijos pačios nenubaudė šio buvusio amerikiečio?

R.Valentukevičius, nepaaiškinęs, kam tokią teisę Rytprūsių atveju reikėtų deleguoti – Vokietijai, Lenkijai ar Kaliningrado srities administracijai.

Kareiviai skriaudė žmonės

Sovietinės kariuomenės nusikaltimus Lietuvos teritorijoje pavesta tirti Klaipėdos apygardos prokuratūrai. “Žmonių prisiminimai ir kai kurie gauti dokumentai leidžia teigti, jog Klaipėdos ir Šilutės rajonuose dislokuoti daliniai žiauriai elgėsi su civiliais”, - sakė apygardos prokuroras Stanislovas Gvazdauskas.

Svarbiausiai įrodymai užfiksuoti archyvuose rastuose sovietinės armijos dokumentuose, kurių kopijas Generalinei prokuratūrai perdavė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. Dokumentai liudija, jog gyvulių ir kitokio turto vagystės, gyventojų terorizavimas Klaipėdos krašte buvo masinio pobūdžio.

Liudija NKVD pareigūnas

Tuometinį vaizdą atspindi 1944 metų gruodį Priekulės NKV operatyvinės grupės viršininko Kazakovo rašytas visiškai slaptas informacinis pranešimas tuometiniam LSSR vidaus reikalų, liaudies ir valstybės saugumo komisarui Juozui Bartašiūnui. Ten nurodoma, kad kareiviai “plėšikauja, prievartauja moteris ir net žudo civilius”.

“Šilutės rajone moteris prievartaujamos, nepaisant jų tautybės, amžiaus ir fizinės būklės, - rašė Priekulės NKVD viršininkas.

Jeigu, pasak E.Rosenbaum, buvo tiek įrodymų, kad A.Lileikis karo metais dalyvavo žydų genocide, kodėl amerikiečiai leido jam išvykti į Lietuvą, užuot patys jį nuteisė, kaip reikalauja JTO nuostatos?

Be to, kodėl JAV vyriausybė neperduoda Lietuvai visų tų “įrodymų”?

– Pasitaikė atveju, kai buvo išprievartautos net 70-metės senutės. Nepilnametės mergaitės žaginosamos tėvų akivaizdoje. Bijodamos būti sušaudytos, moterys paklūsta prievartautojų norams ir po to niekam nesiskundžia”.

Kaltininkus rasti sunku

“Niekas neabejoja, kad kareiviai skriaudavo civilius, - sakė S.Gvazdauskas. – Kitas klausimas, kaip traktuoti jų elgesį. Dokumentuose pastebimi kai kurie genocido požymiai būtų įrodomi, jei žinotume konkrečius nusikaltimų vykdytojus, kuriuos būtų galima patraukti baudžiamojon atsakomybėn”.

Šiek tiek žinių apie sovietinės kariuomenės veiksmus 1944-1945 m. suteikė vokiečių bendrija “Edelweiss”, vienijanti kelis šimtus pabėgėlių iš Rytprūsų, kurie karo pabaigoje netekę tėvų perėjo sieną ir prisiglaudė Lietuvos ūkininkų sodybose.

Daug ko nebeprisimenantys bendrijos nariai sakė, kad jų tėvus kankino ir žudė į Rytprūsius įsiveržę rusų kareiviai.

Byliai trūksta medžiagos

“Surinktos medžiagos kol kas neužtenka iškelti teisiškai pagrįstą baudžiamąją bylą dėl genocido faktų Mažojoje Lietuvoje”, - sakė S.Gvazdauskas.

Anot prokuroro, užsienio archyvai, kuriuose galbūt yra daugiau medžiagos, Lietuvai sunkiai prieinami. Reikia suburti daugiašalę istorikų ir teisininkų grupę.

Seimas aukas pagerbė tyla

Mažosios Lietuvos aukų atminimas tylos minute buvo pagerbtas Seime. Teigdamas, jog 1944 metų spalio 16-ąją po Aistmarių ledu nuskandinti šimtai Rytprūsų gyventojų, S.Buškevičius šią dieną siūlo įtraukti į Lietuvai atmintinų datų sąrašą.

Generalinę prokuratūrą Seimo narys ragina aktyviau bendradarbiauti su Vokietijos ir Rusijos teisėsaugos institucijomis.

“L.r.”

Ivairios Žinios

Lietuvių tautininkų sąjunga (LTS) siūlo kovai su nusikalstamumu pasitelkti krašto apsaugos tarnybas ir savanoriškas gyventojų grupuotes.

“LTS piktinasi dėl įsisiautėjusio nusikalstamumo ir Lietuvos valdžios bejėgiškumo – viena po kitos per Lietuvą ritasi nusikaltimų bangos, kraupios žmogžudystės, turto grobimai, įstaigų, butų ir mašinų sprogdinimai tampa Lietuvos kasdienybe. Už teisėtvarą atsakingos valstybinio valdymo institucijos privalo nusikaltėlius sutramdyti arba pripažinti savo bejėgiškumą ir saugumui užtikrinti pasitelkti krašto apsaugos tarnybas bei savanoriškas pačių gyventojų grupuotes”, sakoma Eltai perduotame LTS pirmininko Alvydo Baleženčio pasirašytame pareiškime.

Tautininkai taip pat piktinasi, kad, valstybės biudžete teisėsaugos struktūroms skiriamas 25 proc. visų išlaidų, kova su nusikalstamumu yra neefektyvi.

Režisierius iš Lietuvos Linas Zaikauskas tapo pirmuoju lietuviu, dirbsiančiu Lenkijos teatro direktoriumi. Jis užėmė Radomo miesto Jano Kochanowski dramos teatro “Powszechny” vadovo postą.

Veiklą naujasis direktorius pradėjo premjera. “Powszechny” teatro scenoje vilnietis pastatė savo ir Vitalijaus Asovskio pjesę “Dangaus krantas”.

“Kol kas esu dvigubas direktorius. Darbą Radome derinu su vadovavimu Lietuvos rusų dramos teatrui”, – sakė L.Zaikauskas. Nuo naujojo teatro sezono jis liks tik Radomo teatro vadovu.

Dar šiais metais Lietuvos pajūryje pradės patruliuoti laivas ant oro pagalvės, galintis judėti vadyje, pelkynuose bei smėlynuose. Naujas, beveik 3 mln. litų vertės laivas perkamas Švedijos bei Lietuvos vyriausybės lėšomis. Šia proga į Lietuvą atvyko Švedijos Karalystės pakrančių apsaugos tarnybos generalinės direktorės M.Hafstrom vadovaujama delegacija. Pagrindinis vizito tikslas – susipažinti su sąlygomis, kuriomis naujasis laivas bus eksploatuojamas.

Po Panevėžio prokuroro nužudymo didžiųjų miestų nusikaltėlių gaujų vadeivos buvo iškviesti į policijos komisariatų ir apklausti, nufotografuoti bei nufilmuoti.

Kriminalinės policijos vadovas teigė, kad G.Sereikos nužudymo tyrimas pasistūmėjo į priekį.

Incidentas Rygos oro uoste, kai čia buvo sulaikyta beveik dviejų kilogramų kokaino kontrabanda, sukėlė didelį tarptautinį rezonansą. Į Latviją atvyko JAV kovos su narkotikais biuro darbuotojai. Jų tikslas – išsiaiškinti, kaip narkotikų kurjeriams pavyko prasmukti Niujorko oro uoste.

Kokainą į Latviją iš Venesuelos įvežti bandė Modelių

asociacijos prezidentė Daira Silava ir agentūros vadybininkas Roland Privert.

Sulaikyta kontrabanda susidomėjo Interpolas. Narkotikų nepastebėjo kitų oro uostų muitininkai: kurjeriai iš Karakaso skrido per Niujorką, Paryžių bei Ciurichą. Į tyrimą bus įtraukti specialistai ir iš kitų pasaulio teisėsaugos struktūrų.

Laikiniai einantis Rusijos generalinio prokuroro pareigas Jurijus Čaika pareiškė, kad Rusijos valdininkų korupcija pasiekė neregėtą mastą.

Per susitikimą su Generalinės prokuratūros darbuotojais J.Čaika pabrėžė, kad Rusija yra viena iš dešimties labiausiai korupcijos apimtų pasaulio šalių.

“Blogesnė padėtis yra tik Venesueloje, Nigerijoje, Pakistane ir Kamerūne”, – sakė laikinasis generalinis prokuroras.

Pernai, pasak J.Čaikos, įvairiomis laisvės atėmimo bausmėmis buvo nubausta daugiau kaip 2000 valstybės pareigūnų, tačiau dar daugiau korumpuotų valdininkų pavyko išvengti kalėjimo.

J.Čaika pareiškė susirūpinimą, kad teismai kyšininkams dažnai skelbia per švelnius nuosprendžius. Jis teigė, kad tokiems pareigūnams neretai skiriama lygtinė bausmė.

Rusijoje nesiliauja politikų ginčai dėl Maskvos ir Kijevo santykių. Rusijos parlamento aukštieji rūmai – Federacijos Taryba – nepatvirtino Rusijos ir Ukrainos draugystės, bendradarbiavimo ir partnerystės sutarties ratifikavimo.

Rusijos politikų nuomone, ratifikavimas nebuvo patvirtintas dėl to, kad nėra iki galo nuspręsta dėl Sevastopolio statuso ir Rusijos Juodosios jūros laivyno.

Dėl naujų technologijų įdiegimo bei ūkių stambinimo tendencijų JAV žemės ūkių įmonių skaičius šiuo metu yra mažiausias nuo 1850 metų. Tai paskelbė JAV

žemės ūkių departamentas.

1997 metais JAV buvo 1 mln. 912 tūkst. ūkių. Tai truputį mažiau negu per paskutinį 1992 metais atliktą tokio pobūdžio tyrimą. Mažiau ūkių – 1,4 mln. – JAV buvo tik prieš Pilietinį karą.

Prognozuojama, kad JAV žemės ūkių įmonių skaičius toliau mažės.

JAV planas nuversti Irako prezidentą Saddam Hussein turi daug priešininkų Persijos įlankos šalyse. Pasak apžvalgininkų, Persijos įlankos arabų valstybių požiūris į JAV planą yra skeptiškas. Daugelis mano, kad S.Hussein nušalinimas gali tapti pavojingu precedentu ir sukelti pavojų visam regionui.

“Bet kokie užsienio valstybių inspiruoti politiniai pokyčiai Irake gali sukelti šalies susiskaldymą ir pilietinį karą”, – pareiškė JAE gynybos ministras šeichas Mohammad bin Rashid al-Maktoum.

Omano sultonas Qaboos bin Said priminė M.Indykui, kad būtina laikytis nesikišimo į kitų šalių vidaus reikalus principo.

Turkijoje dislokuoti JAV karo lėktuvai tris kartus atakavo Irako priešlėktuvinės gynybos objektus. Pasak JAV karo pajėgų atstovo, lėktuvai “savignos sumetimais” paleido raketą į Irako radarus bei priešlėktuvinės artilerijos baterijas, esančias netoli Mosulo miesto.

Anksčiau JAV gynybos departamentas pranešė apie dar dvi atakas, įvykdytas tame pačiame rajone, bei JAV lėktuvų antpuolius pietinėje skrydžių draugimo zonoje. JAV oro pajėgos atakuoja skrydžių draudimo zonas Irake nuo gruodį įvykdytų NATO oro antpuolių, po kurių Bagdadas pareiškė nepripažįstas JAV ir britų patrulių šalies šiaurinėje ir pietinėje dalyse.

Amerikiečiai baigia išprotėti dėl vadinamojo “politinio korektiškumo”. Ypač sunku pasidarė dirbti Holivudo scenaristams: jeigu nusikaltėlis bus

Sutapo gimimo ir žūties diena

Genovaitė RAFANAVIČIENĖ

Alytiškiai pagerbė karininko Antano Juozapavičiaus, žuvusio pirmųjų Lietuvos nepriklausomybės metinių išvakarėse, atminimą.

Šiomet sukako 80 metų, kai Alytuje, ant tilto per Nemuną, žuvo iš raudonarmiečių apsupties besiveržiantis 1-ojo pėstininkų pulko vadas Antanas Juozapavičius. Jis žuvo vasario 13-ąją, savo gimimo dieną, sulaukęs 25 metų. Taip Lietuvos kariuomenė kovose už nepriklausomybę neteko savo pirmojo karininko.

Kariuomenės vadas generolas Jonas Andriškevičius tokį sutapimą pavadino “likimu, kurį tvarko Dievo siūstos jėgos, o tėvynės kario žygdarbio prisiminimą – didžiausia tautos pagarba jam”.

Po mišių Angelų sargų bažnyčioje vykusiame minėjime Seimo pirmininkas Vytautas

Landsbergis priminė, kad ir tų laikų, ir šių dienų savanoriai be jokių kompromisų su sąžine pasirinko laisvę savo pačių šalyje, už kurią paaukojo daug gyvybių. Seimo pirmininkas paragino visus pagerbti jų auką tokiu būdu: “Būkime geri vieni kitiems”.

Bažnyčios šventoriuje greta A.Juozapavičiaus kapo 1991 metų rugpjūtį buvo palaidotas 27 metų alytiškis Artūras Sakalauskas, nušautas gindamas Seimą nuo pučistų išpuolių. Abiejų savanorių kapus minėjimo dalyviai papuošė gėlėmis, kariai jų atminimą pagerbė ginklų salvėmis.

A.Juozapavičiaus žūtis vietoje, ant jo vardu pavadinto tilto, šalia tautodailininko kalvio Vytauto Jaručio prieš dešimtmetį sukurto kryžiaus buvo iškeltos Lietuvos valstybinė ir Alytaus miesto vėliavos. “L.r.”

juodaodis, filmą apkaltins rasiniu nepakantumu, jei seksualinės mažumos atstovas – irgi lauk nemalonumų, aišku, atsiliepiančių piketais ir sumažėjusiu pelnu. Dar visai neseniai buvo galima kaip “blogiukus” rodyti IRA teroristus, o dabar, kai laukiamos Airijos ir Anglijos paliaubos, tai vėlgi būtų politiškai nekorektiška. Kino apžvalgininkai juokauja, kad greitai ekrano nusikaltėliais liks vien tik nežemiškųjų civilizacijų atstovai – apie juos dar leidžiama kalbėti ir gražiai, ir ne itin.

Pastaruoju metu Australijoje išpopuliarėjo kupranugarių lenktynės. Šios sporto šakos, atsiradusios Rytų šalyse, varžybos anksčiau vyko tik Australijos dykumose, toli nuo civilizacijos.

Dabar kupranugarių lenktynės vis dažniau vyksta didžiųjų Australijos miestų hipodromuose. Ne išimtis ir Sidnėjus, kur lenktynes surengė Australijos ir Jungtinių Arabų Emyratų sporto asociacijos.

Vienoje iš rungčių kupranugariais jojo moterys, kurioms labai patiko šios lenktynės.

Kauno “Žalgiris” Sporto halėje žaidė Eurolygos keturioliktojo turo E grupės rungtynes su Belgrado “Crvena zvezda” (Jugoslavija) krepšininkais. Žalgiriečiai sutriuškino varžovus 91:65 (42:32).

Sausio 7-ąją išvykoje žalgiriečiai 69:77 (37:42) pralaimėjo Belgrado klubui, kuriam tada dar atstovavo vidurio puolėjas iš NBA Vlade Divacas.

“Žalgiris” iškovojo 11-ąją pergalę per 14 dvikovų ir užsitikrino pirmąją vietą grupėje.

Lietuvių tautininkų sąjunga pareikalavo ryžtingiau reaguoti į S.Wiesenthalio centro atstovo E.Zuroffo kaltinimus Lietuvai dėl vengimo nuteisti žydų genocidu kaltinamus asmenis: “Prezidentas, Seimas ir Vyriausybė turėtų laiku ir ryžtingai reaguoti į šmeižikiškus kitų šalių organizacijų pareiškimus, ultimatyvius reikalavimus, drąsiau ginti mūsų valstybės garbę ir lietuvių tautos interesus”.

“The Toronto Sun” 1999 m. vasario 8 d. laidoje paskelbė iš Muencheno gautą pranešimą apie praeitą savaitę ten vykusį nuoširdų politinių veikėjų pokalbį belaukiant Šiaurės Atlanto s-gos (NATO) 50-mečio sukakties. Tačiau nuotaiką gadinanti Rusija. Jos atstovas pareiškė, kad JAV vadovaujama ŠAS-ga (NATO) ardo egzistuojančią pasaulio tvarką. Eug. Gusarov, Rusijos užsienio reikalų ministerio pavaduotojas, Muencheno konferencijoje aiškiai pabrėžė, kad negalima nė galvoti, jog po priėmimo į NATO Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos dar galėtų daugiau plėstis ŠAS-ga. Maskva esanti pažymėjusi “raudoną liniją”, iki kurios tegalima būtų į Rytus plėstis, t.y. iki Baltijos valstybių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Į tokį pareiškimą atsiliepdamas, JAV gynybos ministeris William Cohen pasakė, kad vakariečiams Maskvos rūpestis yra suprantamas, bet ŠAS (NATO) neleis rusams stabdyti buvusių Sovietų Sąjungos respublikų siekio tapti NATO narėmis.

GYVŪJŲ ATMINTIS ...

Atstačius Lietuvos nepriklausomybę, laikas atskleisti virš 50 metų užslaptintą tiesą, kuri sovietiniais metais buvo apšaukta melu ir šmeižtu, o melas, be teisės suabejoti, buvo peršama tiesa ir ateitimi.

Per ilgus pokario dešimtmečius Lietuvoje apie žmonių deportacijas buvo uždrausta rašyti ir kalbėti, todėl apie tai buvo diskutuojama ir rašoma tik išėivijoje. Lietuvos emigracijos leidiniuose nurodyta, kad 1945-1952 metais už respublikos ribų deportuota apie 350 tūkst. Lietuvos žmonių. Kiek išžudyta savoje tėvynėje, tikslaus skaičiaus neturime.

Bolševikų partijos ir sovietinės vyriausybės statybiniai, propagandos sumetimais, prisidengiant tariamo socialistinio humanizmo skraiste, represijos vykdytojai oficialiuose nutarimuose, tarnybiniuose raštuose, viešiuose kalbose, žmonių trėmimus įvardindavo kaip "Socialiai pavojingų elementų", banditų, buožių ir pan. išskeldinimą į kitus SSSR rajonus. Slaptuose nutarimuose buvo numatyta taip "išskeldinti" 70-80 proc. Lietuvos gyventojų, vietoj jų apgyvendinant kitataučius. Tik ryžtingo partizanų pasipriešinimo dėka, tai nebuvo įvykdyta.

Lietuvos okupantams ir jų pakalikams nerūpėjo žmonių kančios ir aukos. Kalbėti apie

žmogaus teisių pažeidimą buvo nusikaltimas.

Praeities žaizdos, atstačius nepriklausomybę, seniai parodytos, paliudytos dokumentais, gausiais žmonių atsiminimais. Pribrendo laikas įvardinti kas yra kas! Visi, kas dalyvavo sovietinėse represinėse struktūrose ir aktyviai talkino vykdant Lietuvos žmonių fizinį ir dvasinį genocidą privalo būti išvesti į šviesą ir pastatyti viešai prieš tautą. To reikalauja ne kerštas, bet teisingumas.

Reikalinga sukurti tokia valstybę ir ateitį, kuri bus šviesus ir teisingas atpildas už visas patirtas galgotas. Tai privalo suprasti visi buvę NKVD, NKGB, MGB ir KGB, t.y. represinių struktūrų darbuotojai. Ir, jei jie turi bent mažiausią atsakomybės jausmą prieš tautą ir sąžinę, privalėtų patys pasitraukti iš atsakingų postų, viešai be melo atskleisti savo buvusią veiklą, paaiškinti kas nulėmė jų pasirinkimą tarnauti represinėse struktūrose ir pan. Niekas geriau ir išsamiau už represinių struktūrų darbuotojus, negali atskleisti šios organizacijos nusikalstamą veiklą verbuojamus agentus "stukačius" darbovietėse.

Tokiam savarankiškam žingsniui laiko buvo pakankamai. Bet, deja?..

Ekskomunistai mėgina teigti, kad sovietinę smurto ir melo bastiliją sugriovė jų partija. Deja, mažai kas pasikliauja tokiu aiškinimu. Tą sugriovė tik gilus nepasitenkinimas buvusiu padėtimi, atkakli kova tiek viduje, tiek užsienyje su vykdoma sovietine spauda ir melu, nepalanki ideologinė ir ekonominė situacija. Tai privertė demokratizuoti ir liberalizuoti visuomenę.

Nejausdami sąžinės priekaištų ir atsakomybės jausmo už žmonių patirtas kančias, komunistinių laikų nomenklatūriniai ir represinių struktūrų darbuotojai, kaip chameleonai pakeitę spalvą, atstačius nepriklausomybę, tuoj prasiskverbė į atsakingus postus įvairiose valstybės institucijose. Lietuvoje dar jaučiama destruktivi KGB veikla, kenkianti valstybės stabilumui. Nors kai kurie tai kategoriškai neigia. Tačiau negalima su baime keliaklupščiauti ir gyventi abejonėse. Jeigu siekiama teisingumo, tai jo reikia siekti tikrąja to žodžio prasme. Teisingumo atstatymas nėra žmogaus teisių pažeidimas. Už nusikaltimus, anksčiau ar vėliau, reikia atsakyti.

Priėmus įstatymą, ribojantį represinių struktūrų darbuotojų veiklą, ekskomunistai tuoj

susirūpino, ar nebus pažeistos žmogaus teisės? Tačiau kodėl jie nesirūpina ir nenagrinėja, ar represinių struktūrų darbuotojai nepažeidė žmogaus teisių sovietmečiu, nusižengdami žmogiškumui, šimtus tūkstančių žmonių pasmerkdami mirčiai, tremčiai, atplėsdami juos nuo tautos kamieno ir artimųjų?

Tenka apgailestauti, kad ir Prezidentas pabūgo drąsiai pažvelgti tiesiai į akis.

Prieš tautą nusikaltę privalo būti viešai įvardinti ir moraliai pasmerkti.

Priėmus įstatymą apribojantį represinių struktūrų darbuotojų veiklą, atleidus juos iš darbo, numatoma išmokėti kompensaciją – nemažas pinigų sumas. Klausimas – už ką? Ar tai ne savotiškas "premiavimas" už tarnavimą svetimiems prieš savo tautą?

Dar gyva žmonių karta, kuri patyrė sovietinio režimo smurtą. Ji gerai prisimena, kaip žiauriai ir grubiai elgėsi tremdami žmones, ne tik svetimi, bet ir savi vietiniai enkavedistai ir kagebistai. Apie tai jau daug prirašyta!

Atleistam kagebistui Lietuvoje neteks pergyventi to, ką pergyveno jų aukos: bado, šalčio, nepakeliamai sunkių darbo sąlygų, beteisiskumo, skausmingo Tėvynės ir artimųjų ilgesio, skausmo dėl išblaškytų šeimų, sadistiškos paniekos ir pažeminimo savo tėvynėje, mąstančiam ne pagal komunistines direktyvas.

Duoti ir priimti pinigines kompensacijas represinių struktūrų darbuotojams yra nesąžininga ir nepateisinama. Jie sovietiniais laikais buvo kompensuojami įvairiomis privilegijomis žmonių kančių sąskaita. Argi to nepakanka? Nenuskriaudė jie savęs ir nepriklausomoje Lietuvoje.

Lietuvoje aibės socialinių, kultūros, sveikatos apsaugos ir kt. labai svarbių spęstinių problemų, tat lešas reikalinga nukreipti ten, kur jos labiausiai reikalingos.

Lietuvos Seimas ir Vyriausybė privalėtų rimtai apie tai pagalvoti.

**Lietuvos Politinių, Kalinių Partijos Prezidiumo vardu,
Jonas Dailidė**

LIETUVIAI SVETUR

JAV VALSTYBĖS

Lietuvos kariuomenės įsteigimo 80 metų sukaktis buvo paminėta lapkričio 15 d. Šv. Kazimiero šventovėje ir salėje, Los Angeles mieste. Po iškilmingų pamaldų šventovėje minėjimo programa vyko parapijos salėje, vadovaujant Vytautui Vidugiriui. Vėliavų įnešimui vadovavo šaulių vadas Kazys Karuža. Amerikos himną giedojo solistė Janina Čekanauskienė, įvadinį žodį tarė romuvėnų pirm. Antanas Mažeika. Pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę. Sveikino Lietuvos gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas. Atsistojimu pagerbtas Kalifornijoje gyvenantis laisvės kovotojas Mykolas Naujokaitis, neseniai Lietuvos prezidento apdovanotas Vyčio kryžiumi. Pagrindinis kalbėtojas – Vytautas Černius, neseniai grįžęs iš Lietuvos, kur Petrašiūnų kapinėse perlaidojo savo tėvus: generolą ir ministrų pirmininką Joną Černių ir jo žmoną Veroniką. Jis turėjo progą susipažinti su dabartine Lietuvos kariuomene, tai ta tema ir kalbėjo. Meninėje dalyje solistė Janina Čekanauskienė, akompanuojant muz. Viktorui Raliui, atliko populiarias dainas "Oi greičiau, greičiau", "Gimtas dangus", "Jau žirgelis pabalnotas" ir "Kampelis". Minėjimas baigtas Tautos himnu ir po to vyko vaisės.

ARGENTINA

Argentinos lietuvių laikraštis "Laikas", išeinantis Buenos Aires mieste, praėjusių metų gruodžio 6 d., sekmadienį, minėjo savo auksinę sukaktį. Iškilmės vyko Aušros Vartų parapijos šventovėje ir salėje Avellanedos mieste. Padėkos Mišias aukojo "Laiko" redaktorius kun.

A.Steigvilas su kitais kunigais – A.Lubicku ir V.Simanskiu. Giedojo "Dainos" choras, vadovaujamas H.Urbono. Sukaktuvinis minėjimas ir vaisės vyko parapijos salėje. Programai vadovavo B.Čekanauskaitė ir A.Verbickas. Buvo sugiedoti Argentinos ir Lietuvos himnai. Apie "Laiko" nueitą kelią kalbėjo Lietuvos garbės konsulas A.Rastauskas, nuolatinis laikraščio bendradarbis. Sukaktuvininką sveikino "Argentinos lietuvių balso" leidėja E.Ožinskienė, ALOS tarybos atstovas J. Brazaitis, Lietuvių centro pirm. A.Kaminskas, Lietuvių susivienijimo pirm. R.Stalioraitis, Mindaugo, Nemuno, Birutės dragijų atstovai - V.Bukauskas, A.Markus, A.Šukytė, Senelių židinio pirm. A.Burba. Meninę programą atliko solistai Maria de los Angeles Daneri, Carlos Esquivel ir Antanas Slančiauskas. Pastarasis padainavo lietuviškų liaudies dainų, susilaukdamas audringų plojimų. Minėjimas baigtas sugiedant "Ilgiausių metų" ir pasidalinant šventės pyragu.

BRAZILIJA

Lietuvių sąjunga Brazilijoje 1998 m. lapkričio 7 d. savo organizacijos patalpose Sao Paulo mieste atšventė metinę šventę. Susirinko nemažai narių. Sąjungos pirm. A.Saldys atidarė subuvimą, prisiminė mirusius narius ir apžvelgė sąjungos veiklą, taipgi kviesdamas jaunimą tapti Lietuvių sąjungos nariais. A.Augustaitis padėklavo savo poezijos. Nauja tautinių šokių grupė "Rambynas" pašoko kelis šokius. Ši grupė sparčiai auga ir jau turi 20 šokėjų. Šventėje dalyvavo ir Lietuvos garbės konsulas J.Valančius bei žmona Rita.

ITALIJA

Šv.Kazimiero lietuvių kolegijoje Romoje 1998-1999 mokslo metais iš Lietuvos yra apsigyvenę kunigai studentai, ruošiantys įsigyti licenciato laipsnį: Saulius Damašius, Kęstutis Pajaujis, Darius Trijonis iš Telšių; Mindaugas Pukštys iš Kauno; Tomas Skrudupis iš Panevėžio; Gediminas Tamošiūnas iš Kaišiadorių; o kunigai doktorantai – Vladas Gedgaudas, Arvydas Ramonas, Juozas Šiurys iš Telšių; Algirdas Kanapka, Arūnas Poniškaitis, Rimas Skinkaitis, Remigijus Veprauskas iš Vilkaviškio; Kazys Meilius iš Vilniaus. Kolegijoje dar gyvena Šv.Šeimos seserys: Genovaitė Mačenskaitė – vyresnioji, Joana Bukaveckaitė, Irena Mikavičiūtė, Virginija Šauklytė ir Regina Staškevičiūtė.

RUSIJA

A.a. Algis Žiūraitis, "Bolšoi" teatro baleto dirigentas, mirė 1998 m. spalio 25 d. Maskvoje. Velionis gimė 1928 m. liepos 27 d. Reseiniuose. Vilniaus konservatoriją baigė 1950 m. ir pradėjo kaip dirigentas darbuotis Vilniaus operoje. Vėliau išvyko į Maskvą ir tapo radijo simfoninio orkestro dirigentu, kartu tobulindamasis miesto konservatorijoje. Į "Bolšoi" teatrą buvo pakviestas 1960 m. Dirigavo baletą ir operą, taipgi važinėjo į užsienius su simfoniniu orkesru. Bet labiausiai pasižymėjo kaip baleto dirigentas. Pasak užsieninės spaudos, daug baletų buvo statyti ir jų stilių įvairumas reikalavo iš dirigento didelio sugebėjimo, ko Žiūraičiui ir netrūko. Velionis paliko žmoną dainininkę Eleną Obrazcovą.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje

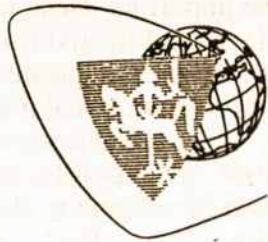
PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS IX-JO SEIMO NARIAMS-ĖMS

1. Sveikinam Jus visus ir visas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos vardu ir linkim darbingų bei gerų 1999 metų, dirbant svarbų ir reikalingą lietuvių išlaikymo darbą Jūsų gyvenamuose kraštuose. Dėkojam visiems, kurie atsiuntė Kalėdų ir Naujų Metų sveikinimus PLB Valdybai. Dėkojam Jums visiems už Jūsų nuolatinį darbą lietuviams, Bendruomenei ir Lietuvai.

2. Primenam, kad Lietuvos Respublikos Seimo 1998 gruodžio 10 nutarimu 1999 METAI PASKELBTI LAISVĖS KOVŲ MINĖJIMO METAIS. PLB Valdyba siūlom visuose kraštuose šiais metais tą atitinkamai prisiminti ir minėti, ypač per Vasario 16 minėjimus.

3. Šiais metais švenčiame Lietuvių Chartos 50-ties metų sukaktį. Nuo tada, kai Lietuvių Charta buvo paskelbta 1949 birželio 14 Vokietijoje, kraštų Lietuvių Bendruomenės arba kitokiais vardais pasivadinę visuotiniai lietuvių junginiai, atliekantieji Lietuvių Bendruomenės paskirtį (kaip pavyzdžiui Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga, arba Argentinos ALOST, ir t.t.) labai aktyviai dalyvavo kovoje už Lietuvos laisvę ir rūpinosi lietuvių išlaikymu, vykdydami Lietuvių Chartą. Iškilmingą Lietuvių Chartos 50-ties metų minėjimą ruošia Vokietijos Lietuvių Bendruomenė ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba 1999 liepos 17 dieną (šeštadienį) Vasario 16 gimnazijoje, Romuvoje, Huettentfeld (netoli Frankfurto) Vokietijoje. Kviečiame dalyvauti.

4. Panašiai kaip ir praėjusiais metais, šių metų kraštų Lietuvių Bendruomenių, Lietuvių Jaunimo

Sąjungų bei kvieštų kraštų organizacijų pirmininkų ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos narių pasitarimas – suvažiavimas šaukiamas 1999 liepos 15-16 dienomis (ketvirtadienį ir penktadienį) Vasario 16 gimnazijos patalpose, Romuvoje, Huettentfeld, Vokietijoje. Jis baigsis iškilmingu Lietuvių Chartos 50-ties metų minėjimu. Suvažiavimo ir minėjimo reikalais rūpinasi ir tvarko PLB Valdybos vicepirmininkai Tomas Bartusevičius ir PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis.

5. Prieš PLB pirmininkų suvažiavimą Vasario 16 gimnazijos patalpose vyks tradicinė metinė, jau 46-oji, Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitė, kuri prasidės 1999 leipos 11, sekmadienį. Visi esame kviečiami dalyvauti toje savaitėje, kurios pabaigoje vyks Lietuvių Chartos minėjimas.

6. Pakartotinai prašom visų kraštų Bendruomenes ir Jaunimo Sąjungas tęsti arba pradėti sustiprintą veiklą per gyvenamųjų kraštų vyriausybes, parlamentus ir politikus padėti Lietuvai siekti narystės Europos Sąjungoje ir Šiaurės Atlanto arba NATO organizacijoje. Prašom visus PLB Seimo narius-es įsijungti į šią akciją ir talkinti Jūsų kraštų Valdyboms.

7. Praėjusių metų rudenį netikėtai iš pareigų pasitraukus

buvusiam "Pasaulio lietuvių" ilgamečiui redaktoriui Broniui Nainiui, laikinai žurnalą radagavom patys PLB Valdybos nariai. Leidinys vėlavo, bet netrukus pasirodys laiku. Naujas "Pasaulio lietuvių" redaktorius yra Arvydas Reneckis (40 metų amžiaus). Per praėjusius 17 ir pusę metų "Pasaulio lietuvių" administravusi Baniutė Kronienė pavargo ir prašė surasti kitą administratorę. Nauja administratorė yra Laima Zavistauskienė (31 metų amžiaus). Daugiau informacijų rasite naujuose "Pasaulio lietuvių" numeriuose. Džiaugiamės, kad nauji jaunos kartos žmonės perėmė "Pasaulio lietuvių", ir labiau prašom siųsti trumpas žinias, informacijas, straipsnius, nuotraukas ir prenumeratas "Pasaulio lietuviui", 14911 127th Street Lemont IL 60439, USA telefonas 630-257-8714, faksas 630-257-9010, e-mail plietuvis@aol.com

8. Nežinom, ar visi gerai ir laiku gaunate per paštą PLB Valdybos bendralaiškius, raštus, pranešimus ir "Pasaulio lietuvių". Visi, kurie gaunate šį laišką, esate Pasaulio Lietuvių Bendruomenės IX-jo Seimo Nariai-ės. Šio Seimo kadencija prasidėjo 1997 liepos 1 dieną ir ji baigsis 2000 metų rudenį (rugpjūčio ar rugsėjo mėnesį), kada prasidės PLB X-sis Seimas. Pagal PLB Konstituciją PLB Valdyba turime informuoti PLB Seimo narius apie PLB veiklą, darbus, finansus ir planus. Tačiau ta informacija turi būti ne vien tik iš PLB Valdybos pusės. Reikalinga, kad PLB Seimo Nariai-ės taip pat

informuotų apie savo darbus, veiklą ir siųstų klausimus. Siūlymus, patarimus, paramą PLB Valdybai ir kitoms PLB institucijoms. Todėl prašom ir laukiam atsakymų iš visų PLB Seimo Narių. Rašykite paprastus ir elektroninius laiškus, faksus, naudokite telefoną ar asmeniškai susitikimus su PLB Valdybos nariais. PLB Valdybos pirmininko adresas yra: 1107 Pinewood Drive NW, Grand Rapids MI e-mail PLBValdyba@aol.com arba kamantas@aol.com

9. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Atstovybė Lietuvoje gali Jums padėti įvairiais klausimais. PLB Atstovybės įstaiga yra Vilniuje, Lietuvos Respublikos Seimo III-čiuose rūmuose, 215 kambaryje. Jos adresas yra: PLB Atstovybė, Lietuvos Respublikos Seimas III rūmai 215 k., Gedimino prospektas 53, Vilnius 2026, Lietuva-Lithuania, telefonas 370-2-61-34-41, faksas 370-2-22-68-96, e-mail plbav@lrs.lt Atstovybėje dirba PLB Valdybos Atstovas ir PLB Valdybos Vicepirmininkas Gabrielius Žemkalnis ir PLB Atstovybės Administratorė Virginija Grybaitė.

10. Su šiuo laišku persiunčiam Jums Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centro generalinės direktorės Dalios Kuodytės ir Lietuvos archyvų departamento generalinio direktoriaus Vido Grigoraičio paruoštas anketas, kurias prašom pasidauginti ir išdalinti Jūsų gyvenamose vietovėse. Užpildytas anketas prašom siųsti jose nurodytais adresais.

Geriausi linkėjimai. Labai laukiam Jūsų atsakymų ir pasisakymų.

Vytautas Kamantas
Pirmininkas

PRISIMINTAS PIRMASIS SAVANORIS

Artūras NAVICKAS

Kėdainiuose pagerbtas pirmojo kovose už Nepriklausomybę kritusio Lietuvos savanorio Povilo Lukšio (1886-1919) atminimas. Miesto gatvėmis žygiavo karinių dalinių rikiuotė, Šv.Jurgio bažnyčioje aukotos mišios, žūties vietoje ir Aristavos seniūnijos salėje surengti minėjimai.

P.Lukšys žuvo prieš 80 metų – 1919 m. vasario 9-ąją. Kautynėse prie Kėdainių menkai ginkluotas savanorių būrys tada sulaukė laikinosios sostinės Kauno link besiveržiančią Raudonosios armijos Pskovo diviziją.

Iš kartos į kartą perduodami pasakojimai apie tai, kaip būrelis P.Lukšio sukviestų vyrų prisiekė Šventybrasčio bažnyčioje ir pėsčiomis palei Nevėžį patraukė į tuometinį apskrities centrą – Kėdainius.

Kovoti su bada, gaisrų pašvaistes ir ašarų upelius Tėvynėn nešančiais priešais Lietuvos gyventojai buvo kviečiami Ministro Pirmininko Mykolo Šleževičiaus pasirašytame atsišaukime.

Amžininkų teigimu, P.Lukšys buvo paprastas, darbštus, šviesesne rytdiena tikėjęs žmogus. Mėgdavęs sakyti: "Gimiau ubagas – mirsiu ponas".

Amžiaus pradžioje jis tarnavo elitiniame Rusijos carienės apsaugos pulke. Grįžęs iš kariuomenės, vertėsi statybininko amatu, rinko ir remontavo ginklus, kuriuos vėliau

P.Lukšys. Nuotr. iš Kėdainių krašto muziejaus archyvo

atidavė savanoriams.

Po mirties P.Lukšys apdovanotas pirmojo laipsnio Vyčio kryžiaus ordinu. 1993 metais jo žūties vietoje pagal Vytauto Landbergio-Žemkalnio projektą buvo pastatytas laiptuotą piramidę primenantis paminklas.

Toks pat monumentas Taučiųmų kaimo lauke stovėjo ir tarpu-kario Lietuvoje. Tačiau sovietų valdžia jį buvo sunaikinusi. Tuo metu P.Lukšio žuvimo vietoje plytėjo A.Sniečkaus kolūkio dirbamos žemės laukas.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gavėnios Rekolekcijos kaip kasmet organizuoja Adelaidės klebonas kun. J.Petraitis MIC. Rekolekcijoms išskvietė žymųjį garsų Tėvą Jėzuitą iš Kanados – Kazimierą Ambrasą S.J. Pas mus bus kovo 20 ir 21. Dabar tik laukiame kada pas mus atskris koku laiku, koku lėktuvu ir valandų tikslumu.

Kai mūsų svečias Rekolekcijų vadovas užbaigęs jas ir po bendrų parapijiečių pietų Lietuvių Namuose bus nuvežtas Rekolekcijom į Geelongą šv. Petro ir Povilo bažnyčioje išklauskys išpažinčių ir Rekolekcijų pamokslas per šv. Mišias.

ALB Hobarto Apylinkė

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą 1918 m. vasario mėn. 16 d. minėjome vasario 13 d.

Kadangi mūsų pirmininkas tuo laiku buvo išvykęs į Naująją Zelandiją aplankyti ten gyvenančius tėvus, minėjimą pravedė Juozas Paškevičius. Jis atidarė minėjimą keletą žodžių paminėdamas Nepriklausomybės paskelbimą ir kovas, kurios sekė atgaunant pilną nepriklausomybę, po to jis padeklamavo jausmingą eilėrašį ir pakvietė Andrių Jankų paskaityti prakalbą. Kadangi per tuos daugelį metų ir minėjimų apie Nepriklausomybės paskelbimą ir jos atgavimą mes girdėjome daugelį prakalbų, tad Andrius paskaitė gana ilgą ir labai įdomią paskaitą apie Rytprusių-Mazosios Lietuvos istoriją.

Vasario 16-tą dieną mažas būrelis dalyvavo Lietuvos trispalvės pakėlime prie Draugystės sienos, kur Juozas vėl pasakė keletą žodžių ir vėliavai kylant sugiedojo Lietuvos Himną – "Lietuva, Tėvyne Mūsų". Išsiskirstėme savais keliais palikdami Australijos, Lietuvos ir Tasmanijos vėliavas plevesuoti ligi penktos valandos vakaro.

S.Augustavičius

1999 m. vasario mėn.

"Tėviškės Aidams" aukojo:

50 dol. D.Baltutienė (USA),
25 dol. Kozeniauskienė, 20 dol.
V.Kuncaitis, 18.28 dol. Vyt.
Kamantas (USA). Po 10 dol.
M.Andriukaitis, L.Didžienė,
J.Grigaitienė, A.Grikselis,
A.Jonavičius, J.A. Juragis,
E.Karblane, J.Krausienė, J.O.
Kazdailis, A.Kelly, R.Kurlavičius,
H.Lank, A.Lukšytė-Meiliūnas, J.B.
Makuliai, J.Manikauskas,
P.Morkūnas, P.Papreckas,
B.Prielaidas, R.Rakūnienė,
J.Sarapinas, O.Simutienė, K.Sipaila.
Po 5 dol. A.Jokantas, Pr.Laucius,
H.Statkuvienė ir S.M. Tamošauskai.
Nuoširdiausia padėka
aukojuosiems.

"T.A." Administracija

Landsbergių šeima koncertuos Vašingtone

Kovo pradžioje per oficialų Seimo pirmininko vizitą Vašingtone planuojama surengti labdaros koncertą, kuriame Vytautas Landsbergis skambintų Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kūrinius.

Seimo vadovo žmona Gražina Ručytė-Landsbergienė JAV sostinėje akompanuotų amerikietei mecosopranai Patricia Miller, kuri atliktų M.K.Čiurlionio ir kitų Lietuvos kompozitorių kūrinius.

Pasak Seimo pirmininko patarėjos užsienio politikos klausimais Jolantos Jacovskienės, koncerte Amerikoje surinktos aukos būtų perduotos G.Ručytės-Landsbergienės vadovaujamam neįgaliųjų vaikų paramos fondui.

Ar koncertas įvyks, dar nepatvirtinta, nes vizito darbotvarkė teberengiama. Planuojama, kad per vizitą V.Landsbergis susitiks su aukštais Senato ir Atstovų rūmų pareigūnais. Tikslī vizito data ir jo detalės dar neskelbiamos.

Birutė Kymantienė su dukromis Raminta, Judrina (ant kelių) ir Gražina Lietuvių Dienų Geelonge atidaryme (1998.12.27) dainavo Kymanto "Tėvyne mano" ir skautiška "Žalia pieva". Nuotrauka G.Kymanto.

Skaudžioje netekties valandoje, sūnui

A. † A. SIGITUI MIKŠTUI

Lietuvoje mirus, jo tėveliui Juozui Mikštui bei giminėms reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Prel. dr. Pr. Dauknys,

"T.A." redaktorius, administratorius, kompiuterio specialistės ir ekspedicija

A. † A. SIGITUI MIKŠTUI

Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime: (tėvui) – Juozui Mikštui, žmonai Jonei, sūnams – Daliui ir Laimiui su šeimoms bei visiems giminėms ir prieteliams.

Daugmetės draugystės draugai:

Monika ir Feliksas Sodaičiai

Dalia Davidson-Sodaitytė su šeima

Vidas Sodaitis su šeima

Petras Sodaitis su šeima

Ir Giraitė Radnetter-Kuncaitė su sūnum

Kai širdį Tau skausmas

Kaip peiliai suspaus

Ir žmonės pabėgs ir Tavęs neužjaus

Pakelk tada širdį prie Dievo arčiau

Ir bus Tau be žodžių kentėti lengviau.

(Šios giesmės žodžiai lai padeda vienišų valandų kelyje).

KAZIUKO MUGĖ

Melbourno Skautų Džiugo Tuntas iškilmingai švenčia Lietuvių Skautų Sąjungos dangiškojo Globėjo Šv. Kazimiero šventę. Uniformuotas Tuntas su vėliava

dalyvauja šv. Mišiose Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje kovo 14 d. sekmadienį 11 val.

Kaziuko Tradicinė Mugė Melbourne Lietuvių Namuose, grįžus iš bažnyčios. Kviečiame visus apsilankyti ir įsigyti skanių kepsnių. Bus ir loterija. O kas dar galite, tai iš ryto paremkite savo kepsniais ir loterijos fantais, atvežtant į Lietuvių Namus. Būsime visi broliškai-seseriškai dėkingi už paramą mūsų jaunimo skautų veiklai.

LSS Melbourno Džiugo Tuntas

"VARPO" VAKARONĖ

Šeštadienį kovo 20 d. 6 val. vakare Lietuvių Namuose Sporto Klubas "Varpas" ruošia vakaronę. Bus kugelis ir koldūnai, turtinga loterija, įteikiamos dovanos kadenciją baigusiams valdybos nariams. Įėjimas 10 dol. suaugusiems, 5 dol. vaikams iki 15 m. amžiaus arba tik 25 dol. visai šeimai.

Vietas galite užsisakyti tel. 9497 3518 pas Angėlę Kristens, arba 9848 4171 pas Šarūną Žiedą.

Iki pasimatymo vakaronėje.

"Varpo" valdyba

PRANEŠIMAS

ir loteriją.

Nuoširdžiai kviečiame visus Geelongiškius ir Melburniškius atsilankyti į Geelongo Lietuvių S-gos klubo valdybos ruošiamą tradicinę vardinių iešminę, š.m. kovo 21 d. sekmadienį 12 val, 15 Gairloch Grove, Newtown, Geelong (Gailių sodyboje).

Važiuojantiems iš Melbourno ir atvažius į Geelongą važiuoti Colac kryptimi pagrindiniu keliu, o atvažius į Latrobe Terrace laikytis dešinės linijos kelio. Privažius "Lord of the Isles Hotel" pasukti į dešinę, tai bus Fyans West St. ir važiuoti tiesiai iki Barwon upės kol pasibaigs kelias, tada pasukti į kairę ir trečias namas bus nurodyta vieta.

Iešminės pietūs ir popiečio kavutė tik 6 dol. asmeniui o vaikams iki 13 metų nemokamai. Atvykę nurodytu laiku turės galimybės pataisyti apetitą su šaltbarščiais. Gėrimus kiekvienas atsineša pagal skonį, o laimės išbandymui turėsime

Kaip ir visados mūsų visos pajamos eina labdarai bei kitų lietuviškų organizacijų paramai. Valdyba praneša, nors mūsų pajamos kuklios, bet Lietuvių Dienų įvairiems renginiams Geelonge parėmė organizacijas 2130 dol. sumoje.

Kviečiame visus iš arti ir toli atvykti į tradicinę rudens iešminę, kaip ir visados geras maistas, graži aplinka prieš Barwon upę, o varduvininkų netruksta kovo mėnesį pralinksinti Jūsų nuotaikas.

Geelongo Lietuvių Sąjungos klubo valdyba

PRANEŠIMAS

Melbourno Pensininkų sąjungos nariams

Sekantis susirinkimas įvyks kovo mėn. 9 dieną. A.S.

Buvusį įkaitą persekioja nelaisvėje patirti baisumai

Donatas STRAVINSKAS

(Tęsinys iš "T.A." Nr. 8)

Pavyko apgauti sargybinių

1997 metų rugsėjo 18-osios naktį įkaitui vis dėlto pavyko pasprukti į laisvę.

V.Grodis tada apsimetė, jog jam labai bloga, prarandęs sąmonę. Tai pastebėjęs sargybinis nubėgo ieškoti pagalbos, palikęs atrakintas įkaito kambario duris.

Išbėgęs iš kambario V.Grodis atidarė arčiausiai buvusias duris ir pateko į lauką.

"Kiek leido jėgos bėgau. Po to atsiguliau į kukurūzų lauką. Tada pabandžiau apsidairyti, suvokti, kur atsidūriau. Mačiau, kad esu netoli kalnų ir miško. Netoli buvo ir tas namas, kuriame mane laikė. Greitai išgirdau jame kilusį triukšmą – turbūt grįžę sargai pastebėjo, kad manęs nebėra. Tada aš pakilau ir vėl bėgau. Triukšmas iš namo man buvo orientyras, nuo kurio reikėjo tolti", - prisiminė V.Grodis.

Kalnuose bijojo alkanų vilkų

Tą pačią naktį lietuvis pasiekė kalnus. Kitą dieną jis praleido slėpdamasis krūmuose. "Atėjusią naktį vėl ėjau per kalnus. Bandžiau eiti į vakarus, tačiau į kurią pusę iš tikrųjų judėjau, nežinojau", - pasakojo V.Grodis.

Vien kelnėmis ir marškiniais vilkinčio V.Grodis kelionė kalnais truko penkis paras. Eidamas jis maitinosi kalnuose augančiais riešutais ir gėrė vandenį.

"Jau buvau pripratęs prie badavimo, todėl maistas man nebuvo pagrindinis dalykas. Svarbiausia – kuo toliau nuo tos vietos nutolti. Keliaudamas beveik nemiegojau. Pavykdavo tik retkarčiais "atsijungti". Tačiau jei būdavo nors mažiausias sujudimas, tuoj pašokdavau ant kojų. Labiausiai bijojau vilkų. Supratau, ką reiškia vilkai, praėjus karui. Dėkui Dievui, mačiau tik šernus", - sakė V.Grodis.

Pagrobėjai surado savo auką

Po penkių parų lietuvis kalnuose netikėtai pamatė nepažįstamą vyriškį. "Jau nebeturėjau jėgų, todėl nutariau prašyti pagalbos. Tada aš dar nežinojau, kas vėl manęs laukia", - pasakojo V.Grodis.

Vyriškiui lietuvis bandė paaiškinti, kas jam atsitiko. Pasakęs, jog viskas bus gerai, šis pakvietė eiti su juo. Tik vėliau V.Grodis suprato, kad nepažįstamasis buvo vienas tų, kurie jo ieškojo kalnuose.

Priėjus mišką, čekėnas lietuvių pargriovė ant žemės ir žaibiškai surakino jam rankas.

"Tą veiksmą jie turbūt taip meistriškai moka, kad žmogus net negali suvokti. Net nepajutau, kaip man ant galvos atsirado maišas. Dar pamenu kelis smūgius į galvą. Ar toliau mane nešė, ar vežė, nieko neprisimenu. Patyriau tokį šoką, sąmonė lyg išnyko", - prisiminė V.Grodis.

Vėl tapęs įkaitu lietuvis atsidūrė naujoje vietoje – kažkokiam rūsyje. Pagrobėjai V.Grodis antrankiais prirakino prie geležinės konstrukcijos ir atrišo akis. Su juo tada kalbėjo dar nematyti vyriškiai. Jie viską žinojo apie V.Grodis, todėl manoma, kad tai buvo kiti tos pačios gaujos nariai.

Nusikaltėliai skyrė baudą

Vilniečiui banditai iškėlė naują reikalavimą. "Už pabėgimą, sukeltą rūpestį dabar reikės sumokėti pusės milijono JAV dolerių išpirką. Jei ne, būsi paskelbtas kaip priešiškos Čekėnijai šalies šnipas. Tuoj telefonu paskambinsi šeimai ir pasakysi, kad buvai pabėgęs, dabar esi pas kitus. Artimieji privalo kalbėtis tik su Magomedu", - pareiškė pagrobėjai.

Visus šiuos reikalavimus V.Grodis telefonu pasakė artimiesiems. Tą patį pakartojo ir Magomedas.

V.Grodis prisiminė, kad kariškais drabužiais vilkėjęs Magomedas buvo apie 30-35 metų. Visi kiti jo įsakymus vykdė čekėnai buvo jaunesni.

Šiame rūsyje V.Grodis išbuvo apie savaitę. Po to jis buvo nuvežtas vėl į kitą vietą.

"Turbūt mane perkėlė į netoliese esantį pastatą, nes automobiliu važiuojome tik kokias 5-10 minučių", - spėjo V.Grodis.

Nelaisvėje laikė surakintą

Pagrobėjai lietuvių vėl uždarė į rūšį su duobe. Pats V.Grodis tą vietą vadina kapu: "Ten iš visų pusių buvo žemės, numestas kažkoks skuduras, panašus į čiužinį. Vietos buvo labai

Pasaulio žydų kongresas bolkotuos

Viena įtakingiausių žydų organizacijų Pasaulio žydų kongresas (PŽK) planuoja prisijungti prie organizacijų, prieštaraujančių "Deutsche Bank" ketinimams įsigyti "Bankers Trust". Sprendimą PŽK viešai paskelbs.

"Deutsche Bank" ir "Bankers Trust" jungimasis yra vertinamas 10,1 mlrd. JAV dolerių ir atspindi iki šiol didžiausią užsienio kapitalo investiciją JAV bankų sektoriuje.

Pasaulio žydų kongreso prisijungimas sustiprins bankų susijungimo priešininkus, reikalaujančius, kad "Deutsche Bank" negautų leidimo įsigyti "Bankers Trust" tol, kol neįrodys nedalyvavęs Antrojo pasaulinio karo metu Vokietijos vykdytame žydų naikiniame.

Šaltinis sakė, kad Pasaulio žydų kongresas planuoja viešai paskelbti 400 puslapių JAV karinio "Deutsche Bank" tyrimo ataskaitą, kurioje didžiausias Vokietijos privatus bankas kaltinamas prievarta įdarbintų darbuotojų bado mirtimi.

Taip pat reikalaujama teisti aukštus šio Vokietijos banko pareigūnus, kaltinant juos karo nusikaltimais.

"Deutsche Bank" neigia naudojęs prievarta įdarbintus Vokietijos

okupuotų valstybių gyventojus, tačiau pripažino, kad dalyvavo A.Hitlerio arianizavimo programoje – supirkinėjo žydų turtą išpardavimo kaina.

Vokietijos bankas taip pat pripažino, kad kai kurie jo vadovai priklausė Vokietijos bendrovių, naudousių prievartinį įdarbinimą, valdyboms, tačiau, pasak, "Deutsche Bank", jie nevadovavo šių bendrovių veiklai. Pasaulio žydų kongresas vedė derybas su "Deutsche Bank", tačiau, šaltinio teigimu, jiems nepavyko susitarti dėl reparacijų arba nors galimų priemonių nesutarimams išspręsti.

"Deutsche Bank" ketinimus įsigyti "Bankers Trust" turi patvirtinti JAV federalinių rezervų banko valdyba, o naujam bankui norint vykdyti veiklą atskirose JAV valstijose, šių valstijų atitinkamos priežiūros institucijos.

Gruodžio 2 dieną advokatai, atstovaujantys holokaustą išgyvenusiems asmenims bei jų palikuonims, kreipėsi į Federalinių rezervų banką, prašydami nepriimti sprendimo, kol nebus baigtas išsamus "Deutsche Bank" veiklos Antrojo pasaulinio karo metu tyrimas.

"L.r."

mažai – negalėjau net visu ūgiu atsistoti".

Čekėnai V.Grodis rankas vėl surakino antrankiais. Tik šį kartą jam prie rankų jau buvo prirakintas ir kelių dešimčių kilogramų svarstis, todėl rūsyje buvo įmanoma tik gulėti arba sėdėti. Ilgai rūsyje nebuvo ir šviesos.

Vėliau V.Grodis išsiprašė atnešti ir pakabinti nedidelę lempą.

Rūsio lubose buvo dangtis. Pro jį lietuvių saugojęs čekėnas paduodavo maisto. V.Grodis gaudavo tik arbatos ir duonos. Kartais jam atnešdavo telefoną ir liepdavo šeimą paraginti kuo greičiau sumokėti išpirką.

Reikalavimus įrašė į kasetę

Vieną dieną V.Grodis buvo perkeltas iš rūsių į kambarį. Ten du čekėnai, tarp kurių vienas buvo Magomedas, sėdintį fotelyje vilnietį nufilmavo.

Vėliau ši kasetė pasiekė Lietuvos ambasadą Maskvoje ir atkeliavo į Lietuvą. V.Grodis rusiškai vėl pakartojo pagrobėjų žodžius, prašydamas sumokėti išpirką.

Dar po mėnesio jam buvo leista parašyti laišką į Lietuvą. Pats V.Grodis iki šiol nežino, kodėl pagrobėjai sutiko pasiųsti lietuviškai parašytą paraginimą. Laiške jis neužsiminė, kur yra laikomas, kadangi pats to tiksliai nežinojo.

Vis negaudami pinigų, čekėnai

V.Grodis kaskart pagąsdindavo nuvežti į šiukšlyną ir sušaudyti.

Atėjus religinei ramadano šventei, pagrobėjai nutarė leisti pasidžiaugti ir savo įkaitui. Apie mėnesį V.Grodis gaudavo daugiau duonos, jam vėl atnešdavo ir vadinamojo sultinio.

Rūsyje davė skaityti Koraną

Rūsyje V.Grodis bandydavo kalbėtis su kartais rūsių dangtį atidarantiu jį saugojančiu sargybiniu. Tačiau jis sutikdavo tik pasikalbėti neutraliomis temomis, pavyzdžiui, apie musulmonų tikėjimą.

"Bijodamas išprotėti, aš jo paprašiau atnešti knygų. Išprašiau tik jų šventą raštą – Koraną. Net nežinau, kiek kartų jį perskaičiau, - turbūt atmintinai viską moku. Skaityti tikrai buvo sunku, nes viskas kas buvo daroma man, prieštaravo jų šventraščiui", - pasakojo V.Grodis.

Kartais įkaito sargybinis pajuokaudavo. Čekėnas sakydavo: "Priimk musulmonų tikėjimą. Nereikės jokių pinigų, galėsi čia gyventi".

Kol neturėjo Korano, V.Grodis per tą laiką pergalvojo visą savo gyvenimą: "Aš sėdėjau ir mažiau, kodėl esu padaręs taip, o ne kitaip. Visą mačiau kaip pro mikroskopą. Su visais kalbėjausi mintyse. Supratau, kaip myliu visą savo šeimą". (Bus daugiau)

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL. 9708 1414)

KLUBO VALANDOS

Pirmd., trečiad., 5 v.v. - 10.30 v.v.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS

Ketvirtadieniais 5 v.v. - 11.00 v.v.

Penktadieniais 5 v.v. - 12.00 v.v.

Šeštadieniais 12 val. - 1.00 val. nakties

Sekmadieniais 12 val. - 10.00 v.v.

VALGYKLA VEIKIA:

Penktadieniais 6 val. - 8.00 v.v.

Sekmadieniais 12.30v. p.p. - 7 v.v.

ŠVEDIŠKAS STALAS. SMORGASBORD.

Šeštadieniais 12 val. - 2 v. p.p.

Ir 6 v.v. - 8 v.v.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvių Namuose?

Kodėl nepasiteirauti?

Skambinkite 9708 1414.

REMKIME AUSTRALIJS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra:- Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas. Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime, jo surašdami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.

50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:

P.O. Box 11, North Melbourne. Vic. 3051

A.L. Fondo Valdyba